

LLB GRETOSE

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS XVIII SEIMAS IŠRINKO NAUJĄ VALDYBĄ – **Ana Vengrovskaja** 3

ŠVIETIMAS

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS SUVALKUOSE – **Teresė Jonuškienė** ... 4
 VIDUGIRIŲ PAGRINDINĖJE MOKYKLOJE – **Teresė Jonuškienė** 5
 SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE – **Onutė Valukonienė** 6
 SUVALKŲ LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIO 2024/2025 MOKSLO METŲ
 APŽVALGA – **Suvalkų lietuvių vaikų darželio inf.** 10
 SUVALKŲ LIETUVIŲ PAGRINDINĖJE MOKYKLOJE – **Arnoldas Vaznelis** 12

TIKĖJIMAS

ROMOS ŠIRDYJE – SU VILTIMI IR PASKUTINIŲ PALAIMINIMU – **Birutė Venslauskienė** 14

KULTŪROS BARUOSE

RAITĖM KOJAS „RAITAKOJY“ – **Asta Pečiulienė** 17
 „TRYŠ VYČIŲ GRAŽUOLĖS IR KLUMPIUS“ – **Asta Pečiulienė** 21
 STEPONO DARIAUS IR STASIO GIRĖNO SKRYDŽIO PER ATLANTĄ
 92-ŲJŲ METINIŲ MINĖJIME – **Alicija Čėplienė, Zita Valinčienė** 23
 ANSAMBLIŲ SĄSKRYDIS 2025 – **LLD inf.** 25

Viršeliuose:

XXXIV klotimo teatrų festivalio eiseną (Virginijos Karčiauskienės nuotr.)

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 92-ųjų metinių minėjimas prie paminklo Pšcelnike (Iš Punsko mokyklos archyvo)

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

„Aušros“ š. m. 11 nr. išspausdintame Janinos Macukonienės straipsnyje „Dusnyčia tarpukariu – sienos perkirsto kaimo likimas“ įsivėlė klaida. 25 p. vietoj „Jonas ir [?]“ (Marteckaitė iš Didžiulių) Margevičiai turėtų būti: „Paulius ir Bronė (Marteckaitė iš Didžiulių) Margevičiai“.

Atsiprašom.

REDAKCIJOS ADRESAS

16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
 tel. (+48) 87 5161 416
 www.e-ausra.pl
 ausra@o2.pl

LEIDŽIA

Lenkijos lietuvių draugija
 16-500 Sejny, ul. Wileńska 9
 tel. / faks. (+48) 87 5162 125

VYR. REDAKTORĖ Irena Gasperavičiūtė
 REDAKCIJOS SEKRETORĖ Alicija Krakauskienė
 STILISTĖ, KOREKTORĖ Birutė Burdinaitė-Ołów
 TECHN. REDAKTORĖ Aldona Jonušonytė
 KORESPONDENTĖS: Jurgita Stankauskaitė,
 Rasa Žukauskienė, Božena Bobininė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2025-07-24

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių nuomone.

**DOFINANSOWANO
ZE ŚRODKÓW
BUDŻETU PAŃSTWA
MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

**DZIAŁALNOŚĆ MAJĄCA NA CELU OCHRONĘ,
ZACHOWANIE I ROZWÓJ TOŻSAMOŚCI KULTUROWEJ
MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH
LUB ZACHOWANIE I ROZWÓJ JĘZYKA REGIONALNEGO**

**Zadanie publiczne pod nazwą:
Wydanie czasopism dla mniejszości litewskiej
„Aušra” i „Aušrelė”**

DOFINANSOWANIE
422 000,00 zł
CAŁKOWITA WARTOŚĆ
467 420,00 zł
DATA PODPISANIA UMOWY
26-02-2025 r.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Leidinyje reiškama tik autoriaus (-ių) nuomonė ir ji negali būti tapatinama su oficialia Vidaus reikalų ir administracijos ministro pozicija.

Projektą „*Lenkijos lietuvių gyvenimo atspindžiai*“ iš dalies finansuoja Medijų rėmimo fondas (gauta parama projektui – 10000 eurų).

MRF
 MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Gali kam pasirodyti, kad vasarą skaityti apie mokyklų gyvenimą nelabai įdomu. Todėl taip manančiuosius prašau atleisti: apie mūsų lietuviškų mokyklų gyvenimą nerašyti negaliu, nes „Aušra“ – tai tam tikra prasme lietuvių gyvenimo kronika, o lietuviškas švietimas, kaip kad mūsų krašto istorija yra parodžiusi, – lietuvių bendruomenės išlikimo garantas. Kol gyvos mokyklos – tol esame. Žinoma, kiti gali sakyti, jog šeimos vaidmuo svarbiausias auklėjant vaikus. Taip, iš tikrųjų dažniausiai vaikai šeimoje gauna pirmuosius tapatybės ženklus, tačiau be lietuviškos mokyklos tėvams būtų itin sunku užauginti įsisąmoninusį savo kilmę ir tapatybę žmogų.

Vasarą laiko tėkmės nespėji pamatuoti. Šiomet daugybė svarbių renginių. Pirmiausiai Vilniuje vykęs Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimas, kurio metu buvo išrinkta nauja valdyba. Pirmininkė nesikeičia – ta pati Dalia Henke, išrinkta jau ketvirtai kadencijai. Liepos mėnesį ir Žalgirio mūšio minėjimas, ir Dariaus ir Girėno tragikai pasibaigusio skrydžio per Atlantą pagerbimo renginys Pšcelnike. Šiomet 100-asis gimimo jubiliejus monsijoro Alfonso Svarinsko, politinio kalinio, savo gyvenimą paaukojusio Dievui ir Tėvynei. Jam skirtas renginys vyko gimtojoje Ukmergėje. Per šį minėjimą pagrindinį pranešimą skaitė mūsų kraštiečiai, Seimo nario Vytauto Sinicos padėjėjas Audrius Makauskas. Beje, iš jo lūpų išgirdome tikro idealisto mintis. Nors šiais laikais idealizmas dažnai dūžta į skrupulingai puoselėjamą kietą pragmatizmo uolą, tačiau paties renginio pagrindinė mintis, kaip ir visas monsijoro gyvenimas – viltis, todėl ir pranešimas labai derėjo.

O mūsų krašte kultūrinių renginių maratonas tęsiasi. Smagu.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės XVIII Seimas išrinko naują valdybą

PLB VIEŠŲJŲ RYŠIŲ KOMISIJOS NARĖ
ANA VENGROVSKAJA

Liepos 10 d. PLB XVIII Seimo nariai trejų metų kadencijai išrinko naują valdybą, jos pirmininką ir Kontrolės komisiją bei PLB Konfliktų sprendimo komitetą. PLB vadove ketvirtai kadencijai perrinkta Vokietijos lietuvi Dalia Henke.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybą sudarys užsienio lietuviai iš keturių kontinentų: Jolita

Mikštaitė (Meksika, Ekonominio bendradarbiavimo komisija), Ernesta Kazlauskaitė-Tsakona (Graikija, Finansų ir lėšų telkimo komisija), Jūratė Caspersen (Šveicarija, Kultūros komisija), Juanas Ignacio Fourment Kalvelis (Argentina, Plėtros ir tvarumo komisija), Dovilė Budrytė (JAV, Visuomeninių reikalų komisija), Ineta Grigaliūnaitė (Airija, Sporto ir fizinio aktyvumo komisija), Alviya Černiauskaitė (Jungtinė Karalystė, Švietimo komisija), Aurelija Orlova (Italija, Viešųjų ryšių komisija), Irma Petraitytė-Lukšienė (Vokietija, Pilietinio atsparumo komisija), Rolandas Žalnierius (Latvija, Bendradarbiavimo su Lietuvos regionais ir grįžimo komisija).

Taip pat išrinkti nariai į Konfliktų sprendimo komitetą (Mindaugas Jacinevičius, Vokietija, Tomas Girnius, JAV, Daiva Ivanauskienė, Jungtinė Karalystė) ir Kontrolės komisiją (Daiva Kazlauskienė, JAV, Egidijus Meškėnas, Švedija, Edita Vaitkaitienė, Airija).

Valdybos pirmininkės postas ketvirtą kartą patikėtas ilgamei diasporos aktyvistei, Vokietijos lietuvi Daliai Henke. „Labai svarbu, kad valdyboje turime patikimus žmones, su kuriais jau kartu dirbome ir galėsime tęsti darbus. Taip pat džiaugiuosi, kad

Dalia Henke

Irenos Gasperavičiūtės nuotrauka

į komandą atėjo nauji komisijų pirmininkai, kurie atneš naujovių. Turime didžiulę atsakomybę kartu dirbti ne tik diasporai, bet ir kurti saugią Lietuvą“, – sakė ji.

Iškilmingas PLB Seimo atidarymas liepos 7 d. prasidėjo šv. Mišiomis Vilniaus arkikatedroje bazilikoje ir ceremonija Valdovų rūmuose. Liepos 8–10 d. vyko Seimo posėdžiai, juose dalyvavo apie 150 užsienio lietuvių bendruomenių narių (122 narys su balsavimo teise) iš beveik 38 šalių. Jie diskutavo ir sprendė aktualius PLB organizacinius ir raidos klausimus, aptarė daug svarbių Lietuvos ir diasporos aktualijų, kaip antai: lietuvių bendruomenių stiprinimas, lituanistinis švietimas, pilietybės išsaugojimas, tautinės tapatybės puoselėjimas, Lietuvos kultūros sklaida tarptautinėje erdvėje, bendruomenių finansavimo šaltiniai, jaunimo įtraukimas į PLB ir PLJS veiklas ir lyderystės ugdymas.

Svarbus akcentas skirtas diasporos vaidmeniui visuotinėje gynyboje ir partnerystei su Lietuvos institucijomis. Seimo dalyviai iš visų pasaulio žemynų išsakė regioninius iššūkius ir dalijosi geraisiais pavyzdžiais, atspindėdami Seimo šūkį „Vienybėje stiprybė: išlaikyti, telkti ir ginti“.

Reikšminga diskusijų dalis buvo skirta PLB rezoliucijoms ir ateities gairėms, kurios apima veiklos prioritetus 2025–2028 m. laikotarpiui. Iš viso Seimas priėmė 28 rezoliucijas.

PLB Seimas yra aukščiausias PLB valdymo organas, šaukiamas kas trejus metus. PLB buvo įsteigta 1958 m. Niujorke Steigiamojo Seimo metu. Šiuo metu organizacija vienija 56 pasaulio šalių lietuvių organizacijas.

Lenkijos lietuvių bendruomenei PLB XVIII Seime atstovavo: Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Irena Gasperavičiūtė, Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Tomas Venslauskas, Onutė Vaznelienė, Teresė Jančiulytė ir Algirdas Vaicekaskas.

Lietuvių kalbos pamokos Suvalkuose

TERESĖ JONUŠKIENĖ

Onutė Virbylienė nuotr.

Nuaidėjo paskutinis mokslo metų skambutis, vaikai su džiaugsmu išbėgo iš mokyklos – vadinasi, atostogos atėjo. Reikia pagaliau pailsėti, atsidusti, pamiegoti ir sukaupti jėgų kitiems mokslo metams. Tad savo mokinukams linkiu puikių atostogų ir malonaus poilsio.

Dabar šiek tiek apie mūsų veiklą. Kaip ir kiekvienais metais, mokinukai šauniai dirbo. Skaitė lietuvių literatūrą, nuostabiai suguldytas eiles, deklamavo eilėraščius. Atliko daugybę pratimų, parašė nesuskaičiuojamą kiekį sakinių. Kartojo ir rašė, įtvirtino žinias. Susipažino su svarbiausiais Lietuvos istorijos įvykiais. Minėjo visas valstybines šventes, prisiminė

žinias apie valstybinius simbolius. Vaikai galėjo išgirsti apie lietuviškus papročius, tradicijas, apie tai, kas lietuviams svarbu ir kas jų sielose slypi. Visad yra akcentuojama, kuo lietuviai gyvena, kokie jų pomėgiai, koks požiūris į dainą, šokį, gamtą, žmogų... Atrodo, tai nedaug, bet mokiniai juk renkasi į šiuos popietinius užsiėmimus po ilgos ir sunkios dienos mokykloje.

Norėčiau savo mokinukams nuoširdžiai padėkoti, kad jie vis dar atbėga, kad domisi lietuvių kalba, istorija ir kultūra. Nuoširdų padėkos žodį skiriu ir jų tėveliams, kurie labai supratingi ir nori, kad jų vaikai būtų auklėjami lietuviška dvasia. Tikiuosi, kad ir kitais mokslo metais susitikime. Gerų atostogų!

Onutė Virbylienė nuotr.

Vidugirių pagrindinėje mokykloje

TERESĖ JONUŠKIENĖ

Mokslo metai nuaidėjo kaip pati gražiausia daina. Į šią dainą buvo įpinta daugybė įvykių, atsitikimų, užduočių ir darbų. Kiekvienai metai yra savotiški, nepakartojami, nešantys naujų iššūkių ir išbandymų.

Šie mokslo metai prabėgo greitai, nes reikėjo daug ką nuveikti: juk vyko renginiai, konkursai, išvykos... Mokytojai ir mokiniai tik sukosi, kad viską suspėtų, su viskuo susidorotų.

*Mūsų mokyklėlė maža,
Pasislėpus laukų apsuptyje.
Kvepia čia alyvos ir žalumynai,
Už lango paukščiai čiulba,
O mokykloje darbas vyksta
Įprasta tvarka.
Atskuba mokytojai kiekvieną dieną,
Mokinukai atbėga pasiruošę
Vėl leistis į naują kelionę
Po platų žinių pasaulį.
Nors mūsų tik saujelė,*

Iš Vidugirių mokyklos archyvo

*Bet dirbam iš peties.
Čia skamba lietuviškas žodis
Ir aidi toli, toli...
Kiekvieno vaiko ištartas žodis –
Tai mūsų ateitis.
Švenčių metu suplevėsuoja
Trispalvė išdidi.
Visai apylinkei primena,*

*Kad diena ypatinga.
Ir tada skamba lietuviškos dainos,
Melodijos, lietuvių liaudies instrumentai...
Vaikai smagiai suka ratelius,
Žaidžia žaidimus.
Ši vieta, tai lietuviybės židiny,
Kiekvieną dieną kurstomas iš naujo.
Tai tarsi svarbus kultūros centras,
Kuris neleidžia užmiršti,
Kas mes esame
Ir kas buvo mūsų protėviai.
Tegyvuoja ši mokykla visada.*

Siais žodžiais pasitikome gerbiamą Lietuvos Respublikos švietimo ministrę Ramintą Popovienę su palyda. Labai džiugu, kad nebuvo pamiršti, kad susilaukėme tiek dėmesio.

Pabaigoje norėtusi padėkoti visiems mūsų užtarėjams, tėveliams, kurie palaiko mokyklą. Ačiū Jums. O mūsų mokinukams linkime puikaus poilsio. Lauksime Jūsų sugrįžtant rugsėjo mėnesį.

Iš Vidugirių mokyklos archyvo

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje

MRF MEDIJŲ
RĖMIMO
FONDAS

ONUTĖ VALUKONIENĖ

Šiais mokslo metais „Žiburio“ mokykloje mokėsi 103 mokiniai. Ją baigė 15 moksleivių. Tai buvo metai, kupini mokymosi iššūkių, konkursų, festivalių, edukacinių išvykų bei smagių ir linksmų pasiviešėjimų kitose lietuviškose mokyklose Lenkijoje ir Lietuvoje.

Su didžiuliu malonumu prisimeiname mūsų moksleivių dalyvavimą Dainų ir šokių šventėje Lietuvoje per 2024 metų atostogas. Tai buvo nepaprastos akimirkos ir garbė kartu su būriais tautiečių džiaugtis švente.

Jau nuo pat rugsėjo pradėjome rengti edukacines išvykas. Vyresnės klasės lankėsi Druskininkuose (V–VI), Meteliuose (VI–VII), jaunesnės – Alytuje. Vėliau mokiniai keliavo į Kudirkos Naumiestį (VIII),

buvo Kaune (VI–VIII). Marijampolėje jaunesni ir vyresni mokiniai žiūrėjo filmą, Lazdijuose dalyvavo susitikimuose su rašytojais, Punske – paskaitose, taip pat žiūrėjo dokumentinius filmus.

Smagu buvo festivaliuose: dainų festivalyje „Boružėlės 30 tortadienis“ Alytuje, šokių festivalyje „Pavasario ritmu“ Šalčininkuose, Tarptautiniame dainų ir šokių festivalyje Rygoje, teatrų festivalyje „Mažieji obuoliai“ Marijampolėje, šokių šventėje „Bitute pilkoji“ Suvalkuose. Juose ypač aktyvūs buvo I, II ir III klasių mokiniai. Darželinukai dalyvavo Punske vykusioje šventėje „Mano spalvotas pasaulis“, „Bitute pilkoji“ Suvalkuose bei šokių konkurse „Dziecięce Prezentacje Taneczne“.

Gera, kad galime pasidžiaugti mokinių pasiekimais. Sveikiname Kristijoną Gausą, kuris šiais mokslo metais tapo mokytojų Jeronimo ir Irenos Šalčiūnų stipendijos laureatu. Kristijonas pasižymėjo puikiais mokymosi rezultatais, laimėjo daugelyje muzikinių konkursų (I vieta 43-iajame Kazimiežo Ušinskio vardo piemenų instrumentų konkurse Žemės ūkio muziejuje Cechanovece, kiti piemenų instrumentai – vaikų ir jaunimo kategorija; I vieta III tarptautiniame tradicinių muzikos instrumentų jaunųjų atlikėjų konkurse Kaune; II vieta III tarptautiniame tradicinių muzikos instrumentų jaunųjų atlikėjų konkurse Kaune; I laipsnio diplomas V tarptautiniame tautinės instrumentinės muzikos

Darželinukai Šeimos šventėje

Irenos Gasparavičiūtės nuotr.

Pradinukai viktorinoje apie Lietuvą švenčiant Kovo 11-ąją

konkurse „Kanklėmis kankliuokime, sutartinę traukime“ Kalvarijoje; apdovanotas laureato diplomu XVI nacionaliniame Jono Švedo Kauno krašto konkurse).

Tai aktyvus mūsų mokyklos programų, švenčių dalyvis, kuris savo muzikiniu talentu praskaidrina nuotaiką. Sužavėjo net pačias garbingiausias mūsų mokyklos viešias – Lietuvos Respublikos pirmąją ponį Dianą Nausėdienę, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrę Ramintą Popovienę, Lenkijos Respublikos švietimo viceministrę Joaną Muchą (Joanna Mucha) bei Palenkės vaivadijos kuratorę Agnieską Krokos-Jančilo (Agnieszka Krokos-Jancyło). Su Kristijonu groja pereitų metų Jeronimo ir Irenos Šalčiūnų premijos laureatas Tomas Liaukevičius, kuris šiais mokslo metais jau baigė „Žiburio“ mokyklą. Tai vienas iš septynių mokinių, įsirašiusių į „Aukso knygą“. Jo mokymosi rezultatai, muzikiniai laimėjimai, sporto pasiekimai žavėjo nuo pat IV klasės. Aukštus mokymosi rezultatus ir ypatingus sporto

pasiekimus turėjo Lena Leončikaitė, 2024 m. tapusi Lenkijos čempione jaunių savo svorio kikbokso varžybose ir laimėjusi bronzos medalį pasaulio čempionate. Šiais metais Konine vykusiame Lenkijos jaunių kikbokso čempionate iškovojo antrąją vietą. Puikiai mokėsi Hania Bžezinskaitė, Nicolė Valinčiūtė, Julija Krakauskaitė, Inga Aleksaitė ir Edvinas Valukonis. Šie mokiniai tai Dailiojo žodžio, Lietuvių kalbos, Lietuvos geografijos ir istorijos, Anglų kalbos konkursų laimėtojai, kompiuterių žinovai, švenčių vedėjos, dainininkės. Neužmiršime taip pat Natalijos Slovikaitės, Manto Sakalausko, Viktoro Krakausko, Kasparo Bialy, Mato Bansevičiaus, Macieko Sapiehos, Tomo Lesinsko, Povilo Nometkos. Visi aštuntos klasės mokiniai pasižymėjo savo gebėjimais, visad aktyviai padėjo ruošti programas, talkino darbuose mokyklos labui. Tariame jiems ačiū ir linkime sėkmės.

Džiugu, kad ir tarp jaunesniųjų yra mokinių, kurie sugebėjo stropiai mokytis, pasiekti labai aukštus rezultatus. Ketvirtoje klasėje tai:

Viktorija Petruškevičiūtė, Anita Leončikaitė, Ernestas Berneckas, Samanta Skripkaitė ir Patrikas Nevulis. Penktoje klasėje: Liepa Vilkelytė, Natalija Lajytė, Inga Žukauskaitė, Evelina Savickaitė, Amelija Sinkevičiūtė-Nevulytė, Inga Macukonytė ir Adomas Pakutka. Šeštoje klasėje: Kristijonas Gausa, Mykolas Jakubauskas, Povilas Pakutka, Julija Slovikaitė. Septintoje klasėje: Karina Berneckaitė ir Evelina Aleksaitė.

Smagu įvertinti mokinius ir už sporto pasiekimus. Seinų apskrities vaikų pirmenybių kroso bėgimo rungtyje I vietą laimėjo Ernestas Berneckas ir Mykolas Jakubauskas, II vietą Povilas Pakutka. Jaunimo kroso bėgimo rungtyje III vietą pelnė Evelina Aleksaitė. Povilas Pakutka Palenkės vaivadijos finaluose iškovojo 23 vietą.

Šiaurės grupės vaikų pirmenybių krepšinio varžybose berniukų komanda iškovojo III vietą: Ernestas Berneckas, Stasys Bžezinskas, Povilas Krakauskas, Norbertas Baranauskas, Martynas Gudaitis, Adomas Pakutka, Kristijonas Kasparavičius,

Aštuntokai su tėvais ir mokytojais

Dainius Grigutis, Kristijonas Gausa, Mykolas Jakubauskas, Povilas Pakutka, Artūras Petruškevičius, Artūras Pakuckas. Jaunimo komanda laimėjo II vietą: Povilas Zdanys, Lukas Aleksa, Kristijonas Dembauskas, Adrijonas Karaneckas, Matas Kmieliauskas, Ernestas Baranauskas, Tomas Liaukevičius, Mantas Sakalauskas, Matas Bansevičius, Povilas Nometka, Viktoras Krakauskas. Berniukai Palenkės finaluose iškovojo VII vietą. Mergaičių komanda (Karina Berneckaitė, Evelina Aleksaitė, Nicolė Valinčiūtė, Hania Bžezinskaitė, Julija Krakauskaitė, Lena Leončikaitė, Inga Aleksaitė, Natalija Slovikaitė) laimėjo I vietą, Palenkės finaluose iškovojo V–VI vietą.

Seinų apskrities futbolo vaikų pirmenybėse berniukų komanda laimėjo II vietą: Ernestas Berneckas, Stasys Bžezinskas, Norbertas Baranauskas, Martynas Gudaitis, Adomas Pakutka, Kristijonas Kasparavičius, Dainius Grigutis, Kristijonas Gausa, Mykolas Jakubauskas, Povilas Pakutka, Artūras Petruškevičius, Artūras Pakuckas. Jaunimo komanda: Povilas Zdanys, Lukas

Aleksa, Kristijonas Dembauskas, Adrijonas Karaneckas, Ernestas Baranauskas, Mantas Sakalauskas.

Seinų apskrities vaikų pirmenybių lengvosios atletikos rungtyse II vietą laimėjo Mykolas Jakubauskas ir Povilas Pakutka, III vietą Artūras Petruškevičius. Palenkės finaluose Povilas Pakutka iškovojo 15 vietą, Mykolas Jakubauskas 23 vietą. Jaunimo grupėje: Tomas Liaukevičius I vietą, Kristijonas Dembauskas II vietą, Povilas Nometka III vietą. Palenkės finaluose Tomas Liaukevičius pelnė 16 vietą, Matas Bansevičius 39 vietą.

Seinų apskrities vaikų pirmenybių lengvosios atletikos trikovės varžybose II vietą laimėjo: Konradas Stoskeliūnas, Patrikas Nevulis, Povilas Krakauskas, Stasys Bžezinskas, Ernestas Berneckas. Keturkovės varžybose II vietą iškovojo: Liepa Vilkelytė, Inga Žukauskaitė, Natalija Lajytė, Amelija Biala, Evelina Savickaitė, Amelija Sinkevičiūtė-Nevulytė, Martynas Gudaitis, Povilas Pakutka, Mykolas Jakubauskas, Adomas Pakutka ir Artūras Petruškevičius.

Lenkijos lietuvių draugijos konkurse „Žiburio“ mokiniai taip pat turėjo pasiekimų. Lietuvos geografijos ir istorijos konkurse Povilas Pakutka, Mykolas Jakubauskas, Adomas Pakutka ir Ernestas Berneckas laimėjo ketvirtąją prizinę vietą. Lietuvių kalbos ir literatūros konkurse antrąją vietą pelnė Evelina Aleksaitė, Karina Berneckaitė ir Lukas Aleksa. IV–VI klasių grupėje antrąją vietą laimėjo Inga Žukauskaitė, Natalija Lajytė, Liepa Vilkelytė, trečiąją Artūras Petruškevičius, Norbertas Baranauskas ir Viktorija Petruškevičiūtė.

Dailiojo žodžio konkurse nominacijos buvo skirtos Zuzanai Sidarytei (I klasė), Gabijai Stoskeliūnaitei (II klasė), Marytei Vrublevskai ir Olivijai Vaicekauskaitei (III klasė). Pirmąją vietą V–VI klasių grupėje pelnė Povilas Pakutka, antrąją Liepa Vilkelytė, trečiąją Evelina Savickaitė. VII–VIII klasių grupėje pirmoji vieta skirta Haniai Bžezinskai, trečioji – Mantui Sakalauskui. Laimėtojai (nuo V klasės) dalyvavo ekskursijoje „Panemunės pilių taku“.

Dailės konkursuose irgi buvę nemažai laimėjų. Šv. Kazimiero

draugijos konkurse prizines vietas pelnė V klasės mokinės: Amelija Sinkevičiūtė-Nevulytė pirmąją, Natalija Lajytė antrąją, Evelina Savickaitė trečiąją; VII klasės mokiniai Evelina Aleksaitė ir Povilas Zdanys laimėjo trečiąją vietą. „Aušrelės“ žurnalo paskelbto Kalėdinio atviruko konkurso laimėtojai – Amelija Sinkevičiūtė-Nevulytė ir Povilas Zdanys. Lazdijų krašto muziejaus konkurse „Leliukai“ III vieta atiteko Viktorijai Nevulytei (I klasės mokiniai). Panevėžio gamtos mokyklos tarptautiniame konkurse „Išgirsti pačią slapčiausią gamtos kalbą“ laureate tapo Liepa Vilkelytė. Vaikų teatro festivalio „Raganė“ Seinuose dailės darbų konkurse-parodoje laimėjo Lena Nometkaitė (6-metė). Darželinukai dalyvavo konkurse „Nupiešiu Lietuvą“ bei „Policjantka i ja“. Tarptautiniame konkurse „Spalvų muzika“ padėkas pelnė Domantas Vilkelis (II klasės mokiniys) ir Artūras Petruškevičius (VI klasės mokiniys). Laukiame Trakų muziejaus

organizuojamo konkurso „Tu Vytauto Didžiojo galybę matei“ rezultatų. Laikykite kumščius už mūsų dalyvius!

Dėkojame visoms Seinų tarnyboms, kurios padėjo mums mokyti vaikus ir jaunimą saugotis kelyje į mokyklą, atsakingo ir saugaus elgesio, pirmosios pagalbos teikimo principų, dalyvavo mokyklos šventėse.

Tariame nuoširdžiai ačiū rėmėjams, visoms mokykloms bei įstaigoms Lenkijoje ir Lietuvoje, su kuriomis puikiai bendradarbiavome šiais mokslo metais.

Programas ir šventes būtų sunku paruošti be mūsų dainų, šokių ir grojimo mokytojų, mokinių savivaldos globėjos. Sporto, dailės, lietuvių kalbos, istorijos, geografijos, anglų kalbos, deklamavimo, skaitomojo pasiekimai tai mūsų gerbiamų mokytojų indėlis ir atkaklus darbas. Aštuntokų paruošimas egzaminams tai lenkų kalbos, matematikos ir anglų kalbos mokytojų nemažas pasiaukojimas jaunimo ateičiai.

Darželio mokytojų kasdienis darbas taip pat kupinas kantrybės ir atvirmo naujiems iššūkiams. I, II ir III klasių mokytojos su dideliu rūpesčiu moko rašymo, skaičiavimo ir skaitymo pagrindų. Neužmirškime tikybos, geografijos, biologijos, fizikos, informatikos, rusų kalbos mokytojų, mūsų bibliotekininkės, logopedės, psichologės ir medicinos sesutės bei visų mokyklos darbuotojų. Be Jūsų visų darbo ir meilės vaikams „Žiburyr“ taip stipriai nespindėtų.

„Išplaukiame siekti naujų tikslų“ – šiais žodžiais atsisveikino mūsų aštuntokai. Tegul būna jie ir mums kelrodis į ateitį. Aštuntokų laivas išplaukė, mes taip pat ieškosime naujų iššūkių ir tikslų. Tačiau be stipraus kapitono tai neįmanoma. Dėkojame mūsų Direktoriui už jo rūpestį, darbą ir atidumą kiekvienam mokiniui bei visiems mokyklos darbuotojams.

Linkime visiems gerų, saugių ir spalvingų atostogų!

Irenos Gaspavičiūtės nuotr.

Aštuntokų mokyklos baigimo šventė

Suvalkų lietuvių vaikų darželio 2024/2025 mokslo metų apžvalga

SUVALKŲ LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIO INF.

„Iš žaislų šalies aš išeinu, čia mažus draugus palieku, palieku...“ – taip dainuodami šių metų birželio 27 dieną vyriausieji Suvalkų lietuvių vaikų darželio auklėtiniai atsisveikino su savo draugais. Vaikučiai deklamavo eilėraščius, dainavo: „Aš skubu užaugt, aš skubu užaugt...“ Iš tikrųjų jie augo greitai – tai bylojo ne tik jų ūgis, bet ir žinios, kalba, draugystė. O kartu su jais augo ir pats darželis. Apžvelkime trumpai, kokie buvę šie mokslo metai.

Penktieji mokslo metai Suvalkų lietuvių vaikų darželyje buvo labai sėkmingi. Jame netilo klegesys – darželį lankė net 41 mažasis auklėtinis. Vaikučiai suskirstyti į tris amžiaus grupes. Vyresniųjų (5–6 metų) grupę „Gabija“ lankė 14 vaikų. Jų auklėtoja Aneta Kulčickaitė. Mažieji (2,5–4 metų) formaliai padalinti į dvi grupes. Auklėtojos Irenos Zdanavičienės grupėje „Žemyna“ buvo 13 vaikučių, o auklėtojos Justinos Orlovos „Austėjos“ grupėje – 14. Dauguma mūsų auklėtinių yra iš mišrių šeimų (30 vaikų; iš lietuviškų šeimų – 8, o 3 – iš lenkiškų), jų lietuvių kalbos mokėjimo lygis būna įvairus. Mokytojoms tai – ne tik darbas, bet tikras iššūkis, todėl visada į pagalbą atskuba auklėtės. Be kasdinių programinių veiklų, jie lankė sporto užsiėmimus, mokėsi anglų kalbos,

šoko, dainavo, vaidino. Kai kuriems reikėjo ypatingo dėmesio – jiems buvo organizuojami individualūs susitikimai su pedagogu ar logopedu. Kiekvienas vaikas – unikalus, ir kiekvienas čia buvo matomas.

Mokslo metams bėgant mūsų darželyje vyko ne tik kasdieniai žaidimai, mokymosi nuotykių ar draugystės pamokos. Visa bendruomenė – vaikai, mokytojai ir tėvai – gyveno ritmingai pagal metų kalendorių, pilną švenčių, renginių ir svarbių akimirkų. Ryškiausi jų: Darželinuko diena, Tarptautinė taško diena, Pasaulio tvarkymo diena, Mokytojų diena, Kosminė diena, Moliūgo diena, Vėlinių diena, Vaiko teisų

diena, Tolerancijos diena, Meškiukų diena, Kalėdinis susitikimas, Senelių diena, Kaukių balius, Užgavėnės, Meilės diena, Dinozaurų diena, Pirmoji pavasario diena, Dauno sindromo diena, Teatro diena, Verbų rišimo dirbtuvės, Tarptautinė autizmo diena, Pasaulinė Žemės diena, Sveikos mitybos diena, Bitutės diena, Dviracio diena, Atšvaito diena, Vėlavos diena ir kt. Suvalkuose surengta V vaikų šokių šventė „Bitute pilkoji“, kurioje dalyvavo mūsų krašto lietuviškų mokyklų mokiniai bei svečiai iš Lietuvos. Iš viso renginyje, kurį rėmė Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, dalyvavo apie 180 vaikų. Paminėtos ir svarbios datos: Sausio 13-oji,

Lietuvos ir Lenkijos pirmųjų ponių vizitas

Iš Suvalkų lietuvių vaikų darželio archyvo

Vasario 16-oji, Kovo 11-oji, Lapkričio 11-oji, Gegužės 3-ioji. Vaikai per jas mokėsi istorijos ne iš vadovėlių, bet širdimi – per giesmes, simbolius, piešinius ir pasakojimus. Darželinukus matėme įvairiuose mūsų krašto kultūriniuose renginiuose, kaip an-tai: „Lietuviškas vakaras“ Suvalkuose, Dailiojo žodžio konkursas Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje, Vaikų sąskrydis, skirtas Motinos dienai, Punske, Lietuviškos dainos konkur-sas „Dainorėlis“ Punsko lietuvių kul-tūros namuose, XXXIV vaikų teatrų festivalis „Raganė“ Seinuose.

Kas labai svarbu – šiais metais „Gabijos“ grupės auklėtiniai pirmą kartą aplankė Lietuvą. Užmegzta graži draugystė su Lazdijų lopše-liu-darželiu „Kregždutė“, kur vyko edukacijos apie gamtą „Saugau Že-mės žalią rūbą“. Lazdijų darželio ko-mandą vaikučiai susitiko ir Alytuje, kur vyko trečiasis Lietuvos tautinio olimpinio komiteto organizuojamų Lietuvos mažųjų žaidynių eta-pas. Mūsų komanda Alytaus sporto centre susitiko su renginio globėja ponia Diana Nausėdiene. Didžiuojamės, kad Suvalkų darželinukai buvo vieninteliai dalyviai, kurie „išnešė“

Suvalkų darželinukai su mokytoja Lietuvos mažųjų žaidynėse

žaidynes už Lietuvos ribų. Kartu su mokinukais vaikų darželio auklėti-niai dalyvavo Mažųjų dainų ir šokių šventėje Alytuje, LNKČ rengiamam projekte „Visa mokykla šoka“, vaikų ir jaunimo teatrų festivalyje „Jaus-mų sala“ Birštone, konkurse „Vaikų Velykėlės“, kurį surengė Paramos ir labdaros fondas „Švieskime vaikus“.

Metus vainikavo ypatingi svečiai – darželį aplankė LR ambasadorius

Lenkijoje Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte, o balandžio 1 dieną darželinukai pasitiko ir pirmąsias ponias – Dianą Nausėdienę bei Aga-tą Kornhauser-Dudą joms besilan-kant Suvalkų lietuvių pagrindinėje mokykloje.

Esame dėkingi už Lietuvos Res-publikos švietimo, mokslo ir spor-to ministerijos teikiamą paramą, palaikymą ir rūpinimąsi lietuvišku švietimu Suvalkuose.

2024/2025 mokslo metus užbaigė-me gražia menine programėle ir jau-dinančiu atsisveikinimu. Šiais metais darželį paliko 5 auklėtiniai. Atsisvei-kinome ir su viena mokytoja – Ane-ta Kulčickaite, kuri Suvalkų lietuvių vaikų darželyje dirbo nuo pat jo įsi-kūrimo. Tačiau kaip girdėjome dai-noje: „Tik nereikia ašarėlių, ašarų...“ – mokytoja pasiims savo auklėtinius ir keliaus toliau augti Suvalkų lietu-vių pagrindinėje mokykloje.

Darželio širdis – mokytojų ir dar-buotojų komanda. Kompetentinga, atsakinga, motyvuota, puikiai su-prantanti, kad darbas Suvalkų lie-tuvių vaikų darželyje – tai ne tik pareigų atlikimas, bet ir svarbi misija: padėti mažiesiems pažinti, pamilti ir išsaugoti lietuvišką žodį šiame krašte.

Mokslo metų pabaiga darželyje

Suvalkų lietuvių pagrindinėje mokykloje

MRF MEDIJŲ
RĖMIMO
FONDAS

ARNOLDAS VAZNELIS

2024/2025 mokslo metai Suvalkų lietuvių pagrindinėje mokykloje buvo kupini įvairių veiklų, prasmingų renginių ir turiningų edukacijų. Mokiniai, padedami mokytojų, parengė temines programėles svarbiausių Lietuvos valstybinių švenčių – Sausio 13-osios, Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios – progomis. Taip pat aktyviai dalyvauta Kalėdiniame susitikime, Senelių dienos renginyje, tradiciniame „Lietuviškame vakare“ Suvalkuose bei V vaikų šokių šventėje „Bitute pilkoji“.

Mokiniai atstovavo įstaigai keliuose svarbiuose kultūriniuose renginiuose už Suvalkų ribų. Jie dalyvavo XXXIV vaikų teatrų

Pradinukai „Lietuviškame vakare“

Vaikų teatrų festivalyje „Raganė“

festivalyje „Raganė“ Seinuose, vaikų ir jaunimo teatrų festivalyje „Jausmų sala“ Birštone, XI mažųjų dainų ir šokių šventėje Alytuje, Vaikų kermo šventėje Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje, Vaikų sąskrydyje Punske. Kartu su kitomis Lietuvos švietimo įstaigomis buvo įsitraukta į akciją „Lietuva skaito“, skirtą Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai paminėti.

Mokykloje organizuota daug įvairių edukacinių veiklų: Pasaulio tvarkymo diena, verbų rišimo dirbtuvės, išvykos į kiną ir spektaklius. Mokiniai kartu su darželinukais bei Vidugirių mokyklos pradinukais dalyvavo LNKC rengiamoje respublikinėje šokio akcijoje „Visa mokykla šoka“.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas konkursiniam ir kūrybiniam vaikų ugdymui. Mokiniai buvo ruošiami dalyvauti įvairiuose konkursuose, kaip antai: „Šv. Kazimieras – lietuvių jaunimo globėjas“, Kalėdinio atviro konkurso, meninio skaitymo konkursas „Wierszykarnia“ Suvalkuose, Dailiojo žodžio konkursas Seinuose, Vaikų lietuviškos dainos konkursas „Dainorėlis“ Punsko lietuvių kultūros namuose, bei projekte „Vaikų Velykėlės“.

Prevenčinės veiklos taip pat nebuvo pamirštos – vyko saugaus eismo, sveikos mitybos ir gyvenamosios mokyklai, pirmosios pagalbos kursai tiek mokiniams, tiek mokytojams. Ne mažiau svarbus ir emocinis bendruomenės ugdymas – kukliai, bet nuoširdžiai paminėtas mokyklos pirmasis gimtadienis.

Mokyklos bendruomenė didžiulį jėgą galėjusi dalyvauti Kalėdų eglutės įžiebimo šventėje Prezidentūroje. Taip pat sulaukta reikšmingų svečių – mokykloje lankėsi Poezijos pavasario dalyviai. Mokytojai nuolat

tobulino savo kvalifikaciją – dalyvavo mokytojų konferencijoje Seinuose, seminare „Vaikų literatūra kaip pažinimas“ M. Mažvydo bibliotekoje Vilniuje, renginyje „Švietimo kodas“ Vytauto Didžiojo universitete Kaune, taip pat – formalaus lituanistinio ugdymo vadovų mokymuose Briuselyje bei švietimo lyderių mokymuose Druskininkuose.

Vienas įsimintiniausių metų įvykių – išskirtinis Lietuvos ir Lenkijos pirmųjų ponių Dianos Nausėdienės ir Agatos Dudos vizitas. Tai buvo nepaprastas įvertinimas ir garbė tiek mokyklos bendruomenei, tiek visam lietuvių švietimui Suvalkuose.

Iš kairės: vizitatorė Daria Vyšniauskienė, Suvalkų lietuvių mokyklos direktorė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė ir LR konsulato Seinuose vadovas Genadijus Mackelis

Mokslo metų pabaigos šventėje

Mokyklą taip pat aplankė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrė Raminta Popovienė bei viceministras Jonas Petkevičius su ministerijos delegacija, LR ambasadorius Lenkijoje Valdemaras Sarpinas su žmona Vyte, Lietuvos Seimo ir Lenkijos Seimo bei Senato asamblėjos nariai, URM Administracinio departamento direktorius Kęstutis Žilėnas, Turto investicijų planavimo skyriaus vedėjas Gediminas Levickis bei ambasadorius Genadijus Mackelis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos konsulatui Seinuose.

Didžiausias mokyklos tikslas – kuo greičiau turėti visiškai įrengtas, šiuolaikiškas patalpas ir edukacinę bazę, kuri užtikrintų kokybišką ugdymą visoms amžiaus grupėms. Esame nuoširdžiai dėkingi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai už skiriamą finansinę paramą, rūpinimąsi ir nuolatinį palaikymą – tai didžiulė paskata tęsti prasmingą veiklą puoselėjant lietuvių Suvalkuose.

Romos širdyje – su viltimi ir paskutiniu palaiminimu

BIRUTĖ VENSLAUSKIENĖ

Būna kelionių, kurios pakeičia žmogų tyliai, iš vidaus. Ne vien todėl, kad pamatai naujus kraštus ar garsių istorijos ženklų, bet todėl, kad keliauji kartu – su tais, kuriuos myli, su kuriais dalijiesi bendryste, žodžiu ir širdimi. Tokia buvo mūsų – „Kairos“ grupės, mokinių, jų tėvelių ir kunigo Adomo kelionė į amžinąjį miestą Romą.

Kai imi ruoštis tokiai kelionei kaip ši – jauti ir džiaugsmą, ir atsakomybę. Norisi, kad vaikai patirtų ką nors daugiau nei vien kelionę lėktuvu ar pasivaikščiojimą po didingus miestus. Norisi, kad parsivežtų savo širdyse tikėjimo šviesą, bendrystės džiaugsmą. Ši išvyka tapo būtent tokia – kupina šviesos, neužmirštamų pokalbių, nuostabių akimirkų, drauge sugiedotų giesmių. Man, vadovei ir mokytojai, buvo nepaprastai gera matyti, kaip ši kelionė augina jaunuosius, kaip artina šeimas ir bendruomenę. Dabar, kai žvelgiu į tas akimirkas – suprantu: tai buvo daug daugiau nei kelionė. Tai buvo išgyventas tikėjimas kelyje. Tai buvusi ir dvasinė kelionė, kupina bendrystės, maldos ir stiprių, ilgam į širdį įsirėžusių akimirkų. Išvykome kaip grupė – sugrįžome kaip bendruomenė. Štai keli žvilgsniai į šią ypatingą patirtį.

2025-ųjų – Vilties metų – sausio pabaigoje mūsų jaunimo grupė „Kairos“ su vadove ir Punsko mokyklos mokiniais bei tėveliais ir kunigu Adomu leidosi į ypatingą kelionę į Romą ir Vatikaną. Tai buvo ne tik kelionė į vieną gražiausių

pasaulio miestų. Tai buvo tikras širdies nuotykis – piligrimystė, kurioje susipynė istorija, tikėjimas ir Dievo dovana būti tinkamu metu tinkamoje vietoje.

Mūsų kelionė prasidėjo nuo žingsnių Imperatorių forumų gatve – ten, kur prieš tūkstančius metų virė didžiausios Romos imperijos aistros. Saulei šviečiant virš amžinojo miesto stogų, visa grupė kartu su tėveliais, su mūsų dvasiniu vadovu – kunigu Adomu Adukausku bei nuostabia lietuve gide žingsniavome istorijoje alsuojančiu keliu, kuriuo kadaise vaikščiojo didieji Romos imperatoriai. Kiekvienas mūsų žingsnis buvo lydimas ne tik šimtmečius skaičiuojančių griuvėsių tylos, bet ir širdį šildančio artumo jausmo – tarp kartų, tarp bendraminčių, tarp dvasios ir istorijos. Kunigo Adomo žodžiai apie laiko tėkmę, tikėjimą ir žmogaus pašaukimą skambėjo ypač giliai tarp senovinių arkų ir kolosų, o gidei jautriai pasakojant apie Romos istorijos vingius, vaikai, jaunimas ir jų artimieji galėjo pajusti, kaip svarbu būti ne tik kelionės dalyviu, bet ir jos prasmės ieškotoju. Ši diena buvo ne vien pasivaikščiojimas – tai buvo tarsi gyvas susitikimas su praeitimi, su pačiu savimi ir su Dievu. Tai buvo ta akimirka, kai laikas sustojo ir kiekvienas iš mūsų suprato – būti kartu, dalintis, klausytis ir matyti yra tikroji kelionės esmė.

Visi įdėmiai klausėmės įdomių gidės pasakojimų apie Koliziejų – gyvą praeities atminimą, kur akmenys dar

tebegroja laiko melodiją. Stovėjome šalia šio milžiniško amfiteatro, kur kadaise aidėjo minios šūksniai, o šiandien tik vėjas tyliai šnara per sienas, lyg saugotų kiekvieną istorijos aidą. Stovėdami ten, jautėmės tarsi peržengę laiko slenkstį. Jautėme, kaip laikas čia sustoja: kaip akmuo sugeria kančią ir didybę, žiaurumą ir drąsą, troškimą būti pastebėtam, mylimam, išgirstam. Mūsų akys klajojo po amžių nugairintas sienas, o ausys gaudė kiekvieną gidės ištartą žodį – apie gladiatorių kovas, imperatorių didybę ir žmonių likimus, pasilikusius tarp akmens plytų... Buvo keista ir kartu gera suvokti, kad stovime ten pat, kur prieš du tūkstančius metų virė gyvybė. Tada šioje vietoje žmonės taip pat troško gyventi, svajoti, tikėti – nepaisant baimių, kovų ar savo likimo...

Koliziejus – vienas iš labiausiai saugomų pastatų pasaulyje. Jis ne tik atvėrė duris į istoriją, bet ir pažadino tylų dėkingumą už tai, kad gyvename kitame laike, o vis dėlto galime paliesti šimtmečius vienu žvilgsniu, vienu rankos prisilietimu prie šilto, saulėje įkaitusio akmens. Vieni klausėmės susimąstę, tyliai, kiti – su spindinčiom akim, pasigėrėję istorijos gyliu. Kiekvienas tarsi surado dalelę savęs tame pasakojime: vienam tai buvo pamąstymas apie laikinumą, kitam – apie drąsą, gyvenimo vertybes, dar kitam – apie žiaurumą, kurį slepia didybė... Ir vis aidi ausyse gidės ištarti žodžiai – kol stovės Koliziejus, tol gyvuos Roma, o su ja ir

Iš Birutės Venslauskienės asmeninio albumo

visas pasaulis...

Didžiulį įspūdį paliko mums Kapitoliiaus kalvos vaizdas. Tai ne tik viena iš septynių Romos kalvų, bet ir vieta, kur gimė sprendimai, nulėmę ištisų tautų likimus. Tai tylus, bet galingas didybės simbolis. Didybės, kurios nereikia liesti rankomis, kad jaustum jį širdimi.

Bevaikščiodami siauromis gatvėmis, stabtelėjome Venecijos bei Argentinos aikštėse – vietose, kur šimtmečių didybė susilieja su kasdienybės šurmuliu. Stebėjome, kaip praeiviai skuba savo keliais, o mes – lyg laiko keleiviai – ieškojome ko nors daugiau: prasmės, tylos, ramaus kvėpavimo tarp istorijos eilučių... Ten, kur akmenys alsuoja Italijos širdimi, jautėmės maži ir tuo pačiu ypatingi – lyg šios kelionės dalyviai būtume neatsitiktinai...

Dalijomės įspūdžiais pietaudami šalia Panteono – senojo dievų šventovės pastato, kurio šešėlyje viskas atrodo kilniau. Mūsų žodžiai buvo lengvi, juokas nuoširdus, o širdys pilnos dėkingumo. Buvo be galo gera būti kartu, dalintis tuo pačiu

stalu, ta pačia saule ir tuo pačiu laiku... Tą akimirką supratome, kad tikrasis kelionės grožis – tai ne tik pastatai ar aikštės ir gamta, bet ir šalia esantys žmonės. Tie, su kuriais valgai, tyliai pasidžiaugi ar nusiskundi dėl gyvenimo sunkumų, su kuriais tiesiog būni... Tai tikras bendrystės stebuklas.

Toliau mūsų kelias vedė prie didingų Vyriausybės rūmų, kurių sienos tyliai saugojo šimtmečių istorijos aidus. Sustojome akimirkai – tyliai, bet vieningai, tarytum norėdami įsiklausyti, kaip šis miestas alsuoja praeities orumu. Netrukus pasiekėme Trevi fontaną – vietą, kur vandens šniokštimas susilieja su šimtų širdžių viltimis. Ten tarsi į pačią amžinybę į metalo skambesį įpylėme savo tyliausius troškimus – kai kurie jų buvo vos suformuluoti mintyse, bet jau išgirsti Dangaus... Kunigo žvilgsnis ilsėjosi fontano žerėjime, tarsi nujausdamas, kad šita kelionė – daugiau nei tik aplankytos vietos. Tai vidinės kelionės stotelės...

O kai atsidūrėme Ispanijos aikštėje, laikas vėl tarytum sustojo. Senųjų

laiptų didybė, švelni saulės šviesa, – viskas priminė, kad grožis gydo. Širdys plakė ramiau, o žvilgsniai, kupini dėkingumo, susitiko tarpusavyje. Tos akimirkos bylojo ne tik apie kelionę per Romą – jos kalbėjo apie mūsų kelionę vieni pas kitus per tylą, muziką ir maldą...

Tačiau visa tai buvo tik įvadas. Mat tikroji mūsų kelionės kulminacija slypėjo ne architektūros didybėje ar meno lobiuose, o punskiečių širdžių susitikime su gyvu Bažnyčios veidu – Vatikane. Minivalstybėje – Katalikų bažnyčios centre ir viename svarbiausių piligrimų tikslų visame pasaulyje.

Tą rytą, dar prieš aušrą, mūsų žingsniai, kupini laukimo ir švelnaus jaudulio, vedė Šv. Petro aikštės link. Delnuose laikėme nusipirktus rožinius, o širdyse – viską, ką atsivežėme: tylas padėkas, neišsakytus prašymus, artimųjų vardus, gyvenimo iššūkius, viltis, kurias drįsime ištarti tik tyliai, sau... Ėjome pro Šventuosius vartus. Jautėmės tartum perėję slenkstį tarp žemiško ir kažko amžino... Tai tikrai neeilinis įvykis ir nepakartojamas išgyvenimas – atstovauti Punksko kraštui ir žengti pro Šventuosius vartus šiais ypatingais Vilties metais, paskelbtais prieš pat Kalėdų šventes popiežiaus jubiliejinėje bulėje. Ėjimas pro šventąsias duris buvo ne tik apeiga – tai buvo gilus vidinis perėjimas nuo žemiškos kasdienybės prie amžinybės šviesos. Jautėme, kad tą akimirką stovime ant slenkščio tarp laikinumo ir Dievo pažado, tarp triukšmingo pasaulio ir širdies tylos.

Mums ypač brangu, kad šios dvasinės patirties dalimi tapo ir mūsų kraštiečio Jonas Malinauskas, dirbantis Vatikano radijuje. Jis su visa širdimi ir pagarba skyrė mums savo laiką: vedžiojo mus po Šv. Petro baziliką, dalijosi ne tik išsamiais žinių lobynais, bet ir sava šiluma, jautrumu, paprastumu. Jautėme, kad kalba žmogus, kuriam Roma tapusi namais, bet širdis vis dar gyvai

plaka Punksui... Būtent Jonas Malinauskas pasirūpino, kad galėtume dalyvauti popiežiaus Pranciškaus audiencijoje. Tai Jis – tyliai, su meile ir rūpesčiu atvėrė mums duris į tą išskirtinę malonės valandą. Už tai esame be galo dėkingi. Ir tada Jį pamatėme – popiežių Pranciškų... Ne ekrane, ne nuotraukoje, bet gyvą ir tikrą. Artimą. Kuklų ir spinduliuojantį ramybę. Jo veide – švelnumas, Jo akyse – gili meilė. Nors kalbėjo visam pasauliui, kažkodėl atrodo, kad žodžiai sklinda tiesiai į mus. Jo žvilgsnis aprėpė kiekvieną, lyg būtų matęs mūsų vidų, mūsų širdžių gelmes. Kai popiežius mus palaimino – tai nebuvo tik apeiga. Tai buvo Tėvo apkabinimas – begarsis, bet galingas. Ir ta tyla, lydėjusi Jo šypseną, pasakė daugiau nei šimtas žodžių... Tuomet dar nežinojome, kad tai buvo vienos iš paskutinių Jo gyvenimo čia, žemėje, akimirkų... Kai pasaulį pasiekė žinia apie popiežiaus Pranciškaus mirtį, visi šios kelionės dalyviai supratome: mums, Punksko žmonėms, buvo dovanota šventa akimirka... Tai tikrai nebuvo atsitiktinumas – tai buvo malonė. Dievo dovana. Ne

tik mums, bet ir visiems, kuriuos nešėme savo maldose, apie kuriuos galvojome. Jo žodžiai, Jo ramybė, Jo šypseną tapo tarsi testamentas – paskutinis palinkėjimas gyventi viltimi, mylėti be sąlygų ir leisti nešamiems šventosios ramybės.

Dar vienas sustojimas Vatikane, palikęs gilų įspūdį, buvo muziejai bei Vatikano paveikslų galerija. Niekada neužmiršime Siksto koplyčios grožio. Tai ne tik meno kūrinys, tai Dievo prisilietimas per žmogaus ranką. Čia menas tampa malda... Įėjus ten, kur akys kyla aukštyn, širdis tyliai suklumpa. Mikelandželo genialios freskos tarsi atveria dangų: kūrimo stebuklas, Adomui gyvybės įkvėpimo akimirka, paskutinio teismo didybė... visa tai ne žiūrima, o išgyvenama. Stovi ten ir jauti, kaip laikas sustoja, o siela paliečia amžinybę. Tai vieta, kur susilieja tikėjimas, menas ir istorija, kur kiekvienas žvilgtelėjimas į skliautą primena apie žmogaus pašaukimą kurti, tikėti ir gyventi amžinybės perspektyvoje. Tos lubos, tie vaizdai – kiekvienas potėpis, kiekviena figūra kalbėjo apie žmogaus kūrybos didybę ir apie Dievo grožį,

kuris per meną pasiekia mus. Stovėdami tarp kitų lankytojų jautėme, kaip šventa erdvė paliečia ne tik protą, bet ir sielą. Įspūdinga buvo matyti, kaip tūkstančiai žmonių iš įvairių pasaulio kampelių, nepaisydami skirtingų kalbų ir kultūrų, stoja prieš šį grožį su pagarba ir nuostaba. Ši kelionė akimirka tapo mums ne tik estetiniu patyrimu, bet ir savotiška vidine malda – dėkojimu už tai, kad žmogus gali kurti ir liudyti Dievo šviesą pasaulyje.

Giliai atmintį įstrigo karietų paviljonas, kuriame regėjome popiežių automobilius ir liturginius rūbus. Visa tai pasakojo apie Bažnyčios istoriją, apie žmones, kurie nešė tikėjimą pasauliui. Paveikslų galerijoje mus lydėjo šventųjų žvilgsniai ir spalvose išlieta malda. Skulptūrų salėse susitikome su senovės pasauliu, kuriame ir marmuras bylojo apie tai, kaip žmogus ilgisi Dievo... Visa tai – ne tik meno šedevrai, bet ir gyvi tikėjimo ir grožio liudytojai, kurie yra nepavaldūs laikui.

Ši kelionė tapo brangiu prisiminimu. Dar daugiau – ji paliko gyvą žymę mūsų širdyse. Tai ne tik grupės „Kairos“ ir mokinių bei tėvų patirtis – tai buvo dovana visam Punksko kraštui. Mes visi parvežėme iš Romos ne vien prisiminimus ar nuotraukas, bet ir gyvą stebuklą, tikėjimo ugnį, kurią įžiebė šventųjų durų slėpinys, maldos už visus punskiečius, už šeimas, už mokyklą ir bažnyčią. Tai buvo mūsų visų buvimas ten, kur nešėme Punksko vardą, mūsų kalbą, mūsų giesmes bei dainas, mūsų viltį... Visa tai palikome Bažnyčios širdyje – ir parsivežėme atgal neįkainojamą dvasinį lobį, kuris dabar priklauso mums visiems.

Romos grožis, istorijos alsavimas, tikėjimo giluma ir punskiečių susitikimas su popiežiumi, – visa tai tapo vienu audiniu, kuris dabar dengia mūsų sielas šiluma ir įkvėpimu toliau gyventi šviesoje...

Raitėm kojas „Raitakojy“

ASTA PEČIULIENĖ

Ilgas birželio savaitgalis dovanojo daug įspūdžių Punsco krašto lietuviams. Ir ne tik kultūriniame gyvenime... Bet šį kartą apie tai, kas mus jungia, skatina kurti, apie bendrystę ir draugystę šokio sukuryje.

Birželio 21 d. Punsco lietuvių kultūros namuose nuvilnijo VII lietuvių liaudies sceninių šokių festivalis „Raitakojis“. Nežinančius informuoju, kad „Raitakojis“ – tai šventė, vykstanti kas dveji metai, suburianti lietuvių liaudies šokių kolektyvus iš penkių skirtingų Lietuvos etnografinių regionų bei mūsų krašto šokančią bendruomenę. Nors tokių regionų Lietuvoje penki – Dzūkija, Suvalkija, Aukštaitija, Žemaitija ir Mažoji Lietuva, tačiau yra išskirti ir du didmiesčiai – Vilnius ir Kaunas, kuriuose pastebima įvairių kultūrų samplaika. Suvažiavę į Kauną ar Vilnių lietuviai iš visos Lietuvos greitai susitapatina su didžiųjų miestų kultūra ir, žiūrėk, nebelieka nei žemaičių, nei dzūkų, nei suvalkiečių, nei aukštaičių, nes jie visi tampa kauniečiais ir vilniečiais. Vis dėlto mūsų

Punsco LKN choreografinis sambūris „Jotva“

festivalio idėja – parodyti Lietuvos turtingą įvairovę su skirtingomis tarmėmis, spalvingais tautiniais drabužiais, su kiekvieno regiono ypatumais ir visa tai jungiančiu lietuvių liaudies šokiu.

VII „Raitakojyje“ dalyvavo penki vieni ryškiausių Lietuvos šokių kolektyvai. Matėme žemaičius iš Kuršėnų – Šiaulių rajono savivaldybės

kultūros centro vaikų liaudiškų šokių studiją „Diemedėlis“, kuriai vadovauja Loreta Lideikienė ir Mantas Meškauskas. Jaunuoliai sužavėjo žiūrovus ne tik savo žaismingais šokiais, energija, bet taip pat papasakoję legendą, iš kur atsirado Kuršėnų gyvenvietės pavadinimas. Įdomu buvo sužinoti, kad liaudyje gyvas pasakojimas, jog kadaise pievos buvo užpiltos lietaus ir sugadinusios šieną, o atlėkę žmonės šaukė: „Kur šienas?! Kur šienas?!“ Nuo to laiko miestas vadinas Kuršėnais. Šis kolektyvas gyvuoja jau daugiau kaip 30 metų, yra tiek Dainų šventės, tiek konkursinio festivalio „Aguonėlė“ diplomantas.

Taip pat iš Žemaitijos (bet iš tokios artimesnės, kurią nuo Suvalkijos skiria tik Nemunas) pas mus atvyko Jurbarko kultūros centro liaudiškų šokių studija „Nemunėlis“, vadovaujama Jolantos

Punsco Kovo 11-osios licėjaus merginų šokių grupė „Šalčia“

Telišauskienės. „Nemunėlis“ – gyvybingi, jaunatviškas šypsenas dovanojantys šokėjai – yra tik viena iš trijų skirtingo amžiaus šokių grupių. Gyvuoja jau 35-erius metus. Apkeliavę daugelį Europos šalių, du kartus pelnę aukščiausią Lietuvoje mėgėjų meno kolektyvų apdovanojimą – „Aukso paukštę“. „Nemunėlis“ mums dovanojo tris labai įspūdingus šokius. Vienas jų – „Rytelis“ (muz. Kamilės Gudmonaitės ir Manto Zemlecko) – tai buvusio kolektyvo šokėjo, dabar žinomo Lietuvos choreografo Mato Stirbio kūryba. Kaip džiugu, kad „Nemunėlis“ turi savą jauną ir labai produktyvų lietuvių liaudies šokių kūrėją.

Aukštaičiams atstovavo liaudiškų šokių ansamblis „Rasa“ –

Punks LKN vyresniųjų šokių grupė „Vyčiai“

Punks LKN jaunimo šokių grupė „Vyčiai“

LSMU tautinių šokių kolektyvas „Džigūnas“

praeityje vienas ryškiausių Kauno šokių ansamblių. Jis gyvuoja daugiau kaip 50 metų ir su savo koncertinėmis programomis yra aplankęs ne tik daugybę Europos, bet ir Azijos šalių. Šiuo metu „Rasa“ priklauso Kauno rajono Ežerėlio kultūros centrui. Tai dvi skirtingo amžiaus šokių grupės – vidutinio amžiaus ir vyresnieji šokėjai bei liaudies instrumentų orkestras. Nuo 1970 m. dalyvauja visose Dainų šventėse, o 2022 m. apdovanojti „Aukso paukšte“. Ansamblio meno vadovas Gintaras Vilčiauskas, choreografas Darius Žilinskas. „Rasa“ su 12 porų šokėjų vos

tilpo mūsų scenoje, džiugindama žiūrovus savo graakščiais judesiais ir nuotaikingais šokiais.

Dar vienas svečių kolektyvas mums mielas ir artimas dėl to, kad jame šoka taip pat mūsų krašto jaunimas. „Džigūnas“ iš Kauno miesto, prisistatantis kaip paribio tarp Suvalkijos ir Aukštaitijos kolektyvas, atstovavo Lietuvos sveikatos mokslų universitetui. Jau daugiau kaip 70 metų gyvuojantis ir tautinį meną puoselėjantis ansamblis, kuriam vadovauja Vilma Tiškevičienė, demonstravo spalvingą suvalkiečių kostiumą, detaliai jį apibūdindamas. „Džigūnas“ – tai pašėlęs ir energingas jaunimas, žiūrovams atiduodantis visas savo jėgas ir išmonę. 2023 m. jis taip pat apdovanotas „Aukso paukšte“. O scenoje, be tradicinių lietuvių liaudies šokių, kaip antai „Aštuonnytis“ ar „Bėgtinė paskutinė“, jie atliko ir vieno perspektyviausių jaunų choreografų – Germano Urbonavičiaus šokį „Vyturiai“ (muz. Kamilės Gudmonaitės ir Manto Zemlecko). Žiūrovai tarp šokėjų galėjo pamatyti ir punskiečius – Aleksandrą Staskevičiūtę, Rimą Rėkų bei Edviną Pajaujį. Kaip smagu, kad jaunimas nenutraukia ryšių su šokiu, kad savo pomėgius plėtoja

Šiaulių raj. savivaldybės KC vaikų liaudiškų šokių studija „Diemedelis“

ir tobulina geriausiose Lietuvos studentų kolektyvuose.

Beje, pats ryškiausias festivalio svečias – tai Vilniaus miesto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto tautinių šokių ansamblis „Vingis“ (vadovė Rimutė Zaleckaitė), gyvuojantis nuo 1962 m. Jo šokėjai – taip pat studentai. Ansamblio sudėtyje yra dar ir vokalinė grupė bei liaudiškos muzikos kapela. Gerbdamas ir saugodamas senolių tradicijas,

ansamblis eina šiuolaikiniu keliu. „Vingio“ atliekamos liaudiškos dainos, muzika ir šokiai įgauna naujų spalvų. „Vingis“, pasak vadovės – tai mūsų namai, mūsų draugai, tai tradicijos ir šventės, meilė Lietuvai, mūsų stiprybės šaltinis. Kolektyvas jau du kartus apdovanotas „Aukso paukšte“ kaip geriausias studentiškas šokių ansamblis. O scenoje šokėjai tarp kitų atliko ir vieną gražiausių vadovės šokių – „Ei, kieno žalias kiemelis“ (muz. lietuvių liaudies, išplėtota Ramūno Tamošausko).

Festivalyje ryškų pėdsaką paliko ir Punsko šokėjai. Jiems atstovavo Lietuvių kultūros namų choreografinis sambūris „Jotva“ (vad. K. Mauliūtė), Punsko Kovo 11-osios licėjaus merginų šokių grupė „Šalčia“ bei LKN šokių grupė „Vyčiai“ (vad. A. Pečiulienė). Kvietėme ir savo artimiausius draugus iš Seinų bei Suvalkų, tačiau šį kartą jiems nepavyko pašokti mūsų „Raitakojyje“.

Renginį tradiciškai baigėme bendru kūriniu „Ant Vilniaus kalvų“ (muz. Vygando Telksnio, žodž. Jono Strielkūno, choreogr. Kornelijos Mauliūtės).

Kauno raj. Ežerėlio KC liaudiškų šokių ansamblis „Rasa“

Vilniaus Gedimino technikos universiteto tautinių šokių ansamblis „Vingis“

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

Jurbarko KC liaudiškų šokių studija „Nemunėlis“

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

VII „Raitakiojo“ šokių ansamblių vadovai

Virginijos Karčiauskienės nuotr.

Jį (trumpai parepetavę prieš renginį) atliko vadovai ir pora šokėjų. Aukštaičiams atstovavo „Rasa“ ir „Džigūnas“, žemaičiams – „Diemedėlis“ ir „Nemunėlis“, sūduviams – „Džigūnas“, o dzūkams – „Vingis“, „Jotva“, „Vyčiai“ ir „Šalčia“.

Tikiuosi, kad festivalis neprailgo nei žiūrovams, nei dalyviams. Po meno programos visus kolektyvus apdovanojome lauktuviomis iš Punsko, įteikėme padėkos raštus ir visi nuskubėjome į bendras vaišes. Mūsų festivalį rėmė Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministerija bei Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija pagal programą „Globali Lietuva“. Dėkojame rėmėjams už finansinę paramą, dėl kurios mūsų šventės yra patrauklios ir įdomios ypač atvykstantiems kolektyvams.

Tariu nuoširdžiai ačiū visiems šokių kolektyvams, jų vadovams, kurie surengė mums jaukią ir linksmą šventę. Ačiū, kad vėl ką nors naujo sužinojome, išmokome ar pagilinome savo žinias, kad dalijatės savo energija ir džiaugsmu, kurio kartais taip stinga kasdieniame mūsų gyvenime. Didžiausi padėkos žodžiai visai Punsko LKN darbuotojų komandai, kuri visada palaiko, prisideda savo geranoriškumu ir atsakomybe bei nuveiktais dideliais darbais. Ir atskirai dėkui šauniai koncerto vedėjai – dzūkutei Faustinei Radzevičiūtei.

GLOBALI LIETUVA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSienio REIKALŲ
MINISTERIJA

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

„Trys Vyčių gražuolės ir Klumpius“

ASTA PEČIULIENĖ

Itaip pavadintą koncertą birželio 19 d. pakvietė žiūrovus Punsko lietuvių kultūros namų kapela „Klumpė“ (vad. Artūras Pečkaitis ir Arūnas Lekešys) bei šokių grupė „Vyčiai“ (vad. Asta Pečiulienė). Šie du kolektyvai bendrauja jau 24-erius metus, kasmet parengdami po koncertą. Žiūrovams pristatomos kapelos dainos, instrumentiniai kūriniai, „Vyčių“ atliekami šokiai, o nerečiau ir lietuviško žodžio intarpai. Šiais metais dainos, melodijos ir šokiai buvo apipinti trijų „Vyčių“ gražuolių ir Klumpiaus istorija pagal Žemaitės kūrinį „Trys mylimos“. Labai nuoširdžiai dėkoju šauniems Punsko LKN teatrų aktoriams Viktorijai Petruškevičiūtei, Daivai Grigutytei, Ritai Vailionienei, Rimui Misiukoniui, įsikūnijusiems į gražuolių ir Klumpiaus vaidmenis.

Kapelos „Klumpė“ dainininkai

Ačiū už jų kūrybą, vaizduotę, aktorišką išmonę, sceninį lankstumą, kurie suteikė mums progą smagiai pasijuokti ir didžiuotis jų talentais. Koncerte dominavo dainos. Girdėjome tiek „Klumpės“ duetą – Aliciją

Baranauskienę ir Arūną Lekešį – atliekant, tarp kitko, naują Ginto Turonio sukurtą romansą „Seni laikai“, tiek visą vokalinę grupę su naujais kūriniais „Mūsų kaimas“ (muz. Stasio Liupkevičiaus, žodž. Birutės Papečkienės) ar „Atmintis“ (muz. ir žodž. Broniaus Mūro). Pastarasis kūrinys dar niekur nebuvo skambėjęs. Jį pats B. Mūras perdavė „Klumpės“ kapelai. Koncerte įvyko šios dainos premjerinis atlikimas. „Jaunystės maršas“, kuriuo pasveikinome visus žiūrovus, bei „Polkutė“, su kuria juos atsisveikinome, yra kompozitorės Genovaitės Švabienės. Ji pernai dalyvavo Punske „Klumpės“ koncerte, po kurio vadovui Artūrai padovanojo savo išleistą knygėlę su dainomis ir melodijomis. Šis, aranžavęs tuos kūrinius kapelai, padovanojo klausytojams skambią akimirką.

Kapelos „Klumpė“ muzikantai

Vyresnieji „Vyčiai“ šokyje „Šeštinis“

„Vyčių“ jaunimas šokyje „Jadvygos polka“

Ryškę akcentą žiūrovams suteikė ir šokėjai, atlikdami penkis lietuvių liaudies sceninius šokius. Vyrų šokis „Šlubių eilė“ (Brigitos Urbietytės choreogr., lietuvių liaudies muz.) ypatingai patiko žiūrovams, mat vyrai demonstruodami savo ištvermę ir lankstumą raitė kojas kaip išmanydami. Šokiai visada pajvairina „Klumpės“ atliekamas dainas ir melodijas, juolab jei jie atliekami skambant gyvai muzikai. Na, bet, žinoma, visas krūvis atiteko instrumentinei kapelos grupei, kuri vos per vieną šokį gavo atsидusti, o šiaip grojo visą koncertą. Daugelio kūrinių aranžuotes yra sukūręs „Klumpės“ vadovas Artūras Pečkaitis. Sukurti gerą aranžuotę – tai irgi menas,

todėl džiaugiamės vadovu Artūru, kuris muzikinius instrumentus surikiuoja tokia tvarka, kad ir atlikėjui, ir

įmanoma įveikti... Dabar jau žinome, kad Kostas atgulė amžinojo poilsio, kad jo „Auksinė saulė“ nusileido

Trys „Vyčių“ gražuolės ir Klumpius – V. Petruškevičiūtė, D. Grigutytė, R. Vailionienė, R. Misiukonis

klausytojui būna malonu išgirsti visumos skambesį.

Dažnas pastebėjote, kad „Klumpės“ dainininkų mažėja. Šių metų koncerte nebegirdėjome puikios dainininkės Alicijos Liaukevičienės, kuri išleista tik kuriam laikui atostogų. Antrus metus nebematėme ir Kosto Misiukonio. Jis nebedalyvavo Punsko LKN veikloje nuo praeitų metų pavasario. Tikėjomės, išėjo tik pasigydyti, tik trumpam, tik įveikti klastūnę ligą... Kvietėme Kostą ir į koncertą, bet sužinojė, kad jis negalės sėdėti net žiūrovų salėje, perskaitėme padėkos žodžius už 49-erius metus, atiduotus Punsko LKN įvairių ansamblių veiklai, už tai, kad 46-erius metus dainavo ir grojo „Klumpėje“, už jo skambų balsą ir meilę lietuviškai dainai, už didelį rūpestį statant naujus lietuvių kultūros namus. Ir padėką, ir gėles įteikėme Kosto vaikams, tikėdamiesi, kad viską

amžiams. Bet ji bus gyva jo vaikų ir anūkų lūpose.

Koncerto metu į platų gyvenimą palydėjome „Vyčių“ jaunimo grupės šokėją Mangirdą Vektorių. Mangirdas – šių metų Punsco Kovo 11-osios licėjaus abiturientas, pasirinkęs šoki kaip savo gyvenimo kelią. Vaikinas buvo ne tik talentingas šokėjas, bet ir įkvepianti asmenybė, kuri savo brandžiais patarimais gelbėjo ne vienoje situacijoje. Linkėjome, kad šis kelias būtų kupinas kūrybos, atradimų, scenos džiaugsmo ir įkvėpimo, kad kiekvienas šokio žingsnis vestų jį arčiau svajonių. Mums belieka tik laukti, kur Mangirdą nuves jo talentas. Žinoma, labai norėtusi, kad sugrįžtų atgal į Punkską, bet gyvenimas parodys...

Už visą didžiulį metų darbą nuoširdžiai dėkoju kapelos „Klumpė“ vadovams, muzikantams ir dainininkams. Žaviuosi vadovų Arūno ir Artūro profesionalumu, stebiuosi jų ramybe, mokėjimu išbristi iš kiekvienos nedėkingos padėties. Ačiū šauniausiems Lietuvos birbynininkams Martynui Kasparačiui ir Algirdui Jedemskij, kad savo talentu suteikė tiek grožio mūsų koncertui. Glėbį dėkingumo skiriu ir savo nenuilstamiems šokėjams – vyresniųjų grupei, kurie savo elegancija ir išmintimi žavi žiūrovus, bei studentijai, kuri repeticijų ir koncertų grafikus vis dar derina su savo egzaminų sesijomis, paskaitų tvarkaraščiais, bet scenoje žadina pačius giliausius jausmus, skleidžia stiprios energijos gūšį. Mums, vadovams, belieka pasidžiaugti, kad turime su kuo ir iš ko formuoti mūsų krašto kultūrinį veidą, kad turim tiek daug talentingų žmonių, kuriems lietuvių liaudies kultūra – gyvenimo variklis ir džiaugsmas.

Punsco lietuvių kultūros namų ansamblių veiklą remia Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministerija.

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 92-ųjų metinių minėjime

ALICIJA ČEPLIENĖ, ZITA VALINČIENĖ

2025 metais sukanka 92-osios žymiausių Lietuvos lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio iš Niujorko į Lietuvą metinės. Jo tikslas buvo įveikti Atlantą, parodyti visam pasauliui, kokius žygdarbius gali atlikti drąsūs lietuviai, siekdami garsinti gimtosios šalies vardą.

2004-aisiais Punsco pagrindinei mokyklai suteiktas garbingas Dariaus ir Girėno vardas. Jau tradicija yra tapęs mūsų moksleivių dalyvavimas žitės metinių minėjime

Pščelnike. Šiais metais iškilms prie paminklo vyko liepos 13 dieną.

Pagerbimo ceremonijoje dalyvavo Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Valdemaras Sarapinas su Lietuvos ambasados Lenkijoje delegacija, Lietuvos garbės konsulas Ščecine Wiesławas Wieżchos (Wiesław Wierzchoś), Lenkijos ir Lietuvos įstaigų vadovai, vietos valdžia. Mūsų mokyklai atstovavo direktorius Jonas Vydra su žmona Birute, septintų klasių mokiniai bei mokytojos Alicija Čėplienė ir Zita Valinčienė.

Is Punsco mokyklos archyvo

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

Kelionė į Dariaus ir Girėno žūties vietą užtruko 13 valandų. Iš Punsko išvažiavome šeštadienį 6 valandą ir tik vakare pasiekėme Myslibužą. Sekmadienį nuvykome į Pščelniko mišką. Dar neprasidėjus iškilmėms mus pasitiko Myslibužo miesto burmistras Piotras Sobolevskis (Piotr Sobolewski) ir jo darbuotojai. Šie žmonės kasmet labai maloniai sutinka Punsko mokyklos delegaciją ir visada pareiškia, jog mūsų dalyvavimas iškilmėse – labai svarbus, reikšmingas bei neįkainojamas dalykas.

Pradžioje vyko Žodžio liturgija. Vėliau buvo giedami Lietuvos ir Lenkijos himnai. Minute tylos pagerbtas žuvusių lakūnų atminimas. Sveikinimo žodžius tarė Myslibužo burmistras Piotras Sobolevskis. Ambasadorius padėkojo Myslibužo miesto burmistrui, Lietuvos garbės konsului, Dariaus ir Girėno mokyklų Myslibuže ir Punske vadovams bei mokytojams už atminimo išsaugojimą. Pščelnikas – tai ne tik atminimo vieta, bet ir tiltas, jungiantis dvi tautas, Lenkiją ir Lietuvą. Išgirdome daug gražių minčių apie tautų ir šalių

draugystės svarbą.

Mūsų mokyklos mokiniai padainavo dvi dainas. Jas skyrė žuvusiems didvyriams ir Lietuvai. Vieną jų atliko solistė Greta Nevulytė. Savo skambiu balsu ji sužavėjo susirinkusiuosius.

Lenkijos ir Lietuvos atstovai prie paminklo padėjo vainikus ir gėlių. Mūsų mokyklos paruoštą puokštę iškilingai nešė Olivija Šimčikaitė ir Dovydas Baguckas kartu su direktoriumi Jonu Vydra. Iškilmėms pasibaigus aplankėme Stepono Dariaus ir Stasio Girėno muziejų, įsirašėme į atminimo knygą.

Dalyviams buvo paruoštos vaišės. Skaniai pavalgę, išvykome namo. Kelionė buvo ilga, bet labai prasminga. Sunku patikėti, kad stovėjome ten, kur žuvo narsūs lakūnai, amžiams išlikę viso pasaulio lietuvių atminty.

Iš Punsko mokyklos archyvo

Iš Punsko mokyklos archyvo

Apsilankyti Pščelnike, pamatyti paminklą, skirtą Dariui ir Girėnui, bent kartą gyvenime – tikrai verta.

Dėkojame visiems, kas prisidėjo prie išvykos organizavimo, ypač Lenkijos lietuvių draugijai. Iš Pščelniko grįžome kupini įspūdžių, kurie išliks atmintyje visam laikui.

Projektą „Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 92-ųjų metinių minėjimas“ rėmė Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerija.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Projektą „Dariaus ir Girėno paminklo ir muziejaus Pščelnyke (Lenkija) priežiūra“ remia Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija.

GLOBALI LIETUVA

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIENIO REIKALŲ
MINISTERIJA**

Ansamblių sąskrydis 2025

LLD INF.

Birželio 28 d. Burbiškių kaime prie Galadusio ežero vyko tradicinis ansamblių sąskrydis, kurį surengė Lenkijos lietuvių draugija. Renginyje išvydome ir išgirdome didelį būrį Punsco ir Seinų krašto lietuvių ansamblių. Jų dalyvavo septyniolika. Koncerto pabaigoje žiūrovus linksmino Seinų „Lietuvių namų“ liaudiškos muzikos kapela „Šalcinis“, vadovaujama Vytauto Gavučio. Nuoširdžiai dėkojame ansamblių ir žiūrovams.

Šiais metais mūsų renginį pagerbė savo apsilankymu Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerijos Religinių konfesijų ir tautinių bei etninių mažumų departamento direktorė Katažina Kownacka (Katarzyna Kownacka). Labai ačiū gerbiausiai direktorei už parodytą dėmesį bei norą geriau susipažinti su šalyje gyvenančia lietuvių tautine mažuma.

Taip pat reiškiamo nuoširdžią padėką ilgametei renginio rėmėjai – Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administracijos ministerijai – už nuolatinę paramą ir bendradarbiavimą.

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

Kalba Religinių konfesijų ir tautinių bei etninių mažumų departamento direktorė Katarzyna Kownacka

Punsco lietuvių kultūros namų vaikų ir jaunimo vokalinė grupė „Balsynėlis“

Punsco lietuvių kultūros namų šokių grupė „Vyčiai“

Seinų „Lietuvių namų“ vokalinis ansamblis „Intro“

Seinų „Lietuvių namų“ ansamblis „Galadusys“

Punsco lietuvių kultūros namų choreografinis sambūris „Jotva“

Punsko senjorų klubo ansamblis „Tėviškės aidai“

Vidos Valinčienės nuotr.

Vidugrių kaimo kapela

Vidos Valinčienės nuotr.

Punsko lietuvių kultūros namų vaikų liaudies meno studija „Puniukai“

Vidos Valinčienės nuotr.

Punsko Kovo 11-osios licėjaus jaunimo mišrus choras „Pašešupiai“

Vidos Valinčienės nuotr.

Inesa ir Odeta Nevulytės

Vidos Valinčienės nuotr.

Lietuvių šv. Kazimiero draugijos vyrų kvartetas

Vidos Valinčienės nuotr.

Vidos Valinčienės nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ duetas Kristijonas Gausa ir Tomas Liaukevičius

Vidos Valinčienės nuotr.

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos popstudija „Žiburys“

Vidos Valinčienės nuotr.

Punsko Kovo 11-osios licėjaus liaudiškų šokių grupė „Šalčia“

Vidos Valinčienės nuotr.

Punsko lietuvių kultūros namų mišrus choras „Dzūkija“

Vidos Valinčienės nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ vyrų vokalinis ansamblis

Vidos Valinčienės nuotr.

Seinų „Lietuvių namų“ liaudiškos muzikos kapela „Šalcinis“